

Ik ga studeren

ECIO

leren
zonder belemmering

ECIO, Expertisecentrum inclusief onderwijs, informeert, adviseert en ondersteunt universiteiten, hogescholen en het mbo bij vraagstukken rondom inclusief onderwijs en studentenwelzijn. Studenten met een extra ondersteuningsvraag kunnen zo met succes hun opleiding doorlopen en doorstromen naar een passende baan op de arbeidsmarkt. Onderwijs voor iedereen, zonder belemmeringen.

Inhoudsopgave

1. Ik ga studeren	Pagina 4
2. Studiekeuze	Pagina 5
3. Studiestart	Pagina 7
4. Rechten	Pagina 9
5. Voorzieningen	Pagina 10
6. Studiebegeleiding	Pagina 11
7. Studievertraging	Pagina 12
8. Wonen	Pagina 13
9. Stappenplan ik ga studeren	Pagina 14

1. Ik ga studeren

Wil je na je havo-, vwo- of mbo-diploma graag verder studeren aan een hogeschool of universiteit? Maar weet je niet zeker of dat kan vanwege je functiebeperking? Dan helpt deze folder je op weg.

Je ontdekt hoe je een studie kiest die bij je past en leest over mogelijke aanpassingen aan je studie en extra studietijd. Vergeet niet je beperking te melden bij de studentendecaan van je hogeschool of universiteit.

Dat is een kleine moeite en je melding blijft vertrouwelijk. Als je (later) studieaanpassingen, uitstel van je bindend studieadvies of extra studietijd nodig hebt, kun je dat nu met je studentendecaan regelen. Veel succes met je keuze!

2. Studiekeuze

Het is spannend, het is leuk en er is heel veel mogelijk. Kies je voor een hogeschool of universiteit, deeltijd of voltijd, techniek of toch letteren? Neem de tijd om je te oriënteren. Verdiep je in verschillende studies en je eigen talenten en hopelijk kies je dan iets wat je nu, over vier jaar en misschien wel je hele leven erg interessant en leuk vindt.

Oriënteren

Check eerst bij welke opleidingen je terecht kan met jouw profiel. Schat daarnaast in of je met jouw functiebeperking kunt afstuderen aan deze opleidingen. Dat hangt nauw samen met de competenties/kernkwalificaties van de opleidingen van je keuze. Deze moet je allemaal behalen, voordat je je diploma ontvangt.

Handige hulpmiddelen om je te oriënteren zijn de digitale Icares- beroepentest (www.icares.nl) en www.studiekeuze123.nl. Deze test kijkt niet alleen naar welk beroep bij je past, maar ook of dit beroep goed of juist minder geschikt is voor iemand met jouw beperking. De test kun je maken bij de decaan op je huidige opleiding, bij de studiekeuzecentra in het hoger onderwijs en bij Icares. Vraag ook eens bij familie en kennissen wat hun beroep inhoudt of loop een dagje mee.

Hou bij je studiekeuze rekening met je talenten en belemmeringen. Ben je praktisch ingesteld, bekijk dan ook hbo-opleidingen, ook al heb je een vwo-diploma of hbo-propedeuse. Hou je meer van theorie en onderzoek, dan is een universitaire studie misschien wel iets voor jou. Ook kun je, als je maar beperkte energie hebt, een deeltijdopleiding overwegen, zodat je meer tijd hebt voor je studie. Een schriftelijke studie kan ook, bijvoorbeeld via de Open Universiteit of commerciële aanbieders. Let op: je hebt dan geen recht op studiefinanciering!

Kiezen

Als je nog 3 tot 6 studies over hebt, is het tijd voor een heel leuke maar ook belangrijke klus: kiezen wat je gaat doen. Hiervoor ga je op bezoek bij verschillende opleidingen/onderwijsinstellingen.

Op open dagen kun je al iets te weten komen over de studies die je leuk vindt. Je krijgt er informatie over de vakken, stages en projecten. Let wel op, alle opleidingen worden heel positief aangeprezen tijdens open dagen. Het is daarom handig om slimme vragen te stellen, met name aan studenten die op de open dag rondlopen:

- Vallen er veel studenten uit?
- Zijn er veel moeilijke vakken, zo ja, welke?
- Hoeveel contacturen zijn er / hoeveel zelfstudie moet je doen?

Op <https://www.studiekeuze123.nl/wat-ga-jij-kiezen/studie-kiezen/hoe-bereid-ik-me-voor-op-een-open-dag> vind je nog meer vragen die je verder kunnen helpen bij je keuze.

Meld je daarnaast aan voor een meeloopdag of proefstuderen. Tijdens deze dagen maak je kennis met de inhoud van de opleiding. Omdat je 'echte' colleges en practica volgt, kun je inschatten of de locaties en de leervormen geschikt voor je zijn. Ook kun je veel vragen stellen aan de studenten en docenten die deze dag begeleiden.

Studentendecaan

Bezoek tijdens open dagen (de stand van) het studentendecanaat.

Hier kun je terecht met al je vragen over mogelijke aanpassingen aan jouw studie.

Op deze manier ontdek je al snel hoe ze over jouw functiebeperking denken. Ook vertellen ze je welke studieaanpassingen mogelijk zijn. Heb je weinig tijd of zin om tijdens de open dag langs het studentendecanaat te gaan, dan kun je ze ook bellen of e-mailen voor een afspraak. De adressen kun je vinden op <https://ecio.nl/publicaties/contactpersonen-onderwijsinstellingen-bij-studeren-met-een-functiebeperking/>. Hier kun je ook checken welke standaardvoorzieningen hogescholen en universiteiten aanbieden.

Tip

Oriënteer je breed. Onderzoek niet alleen de mogelijkheden van de opleiding die je altijd al wilde doen, maar bekijk ook verwante opleidingen. Zo'n opleiding biedt soms vakken aan die jou beter liggen. Wil je bijvoorbeeld informatica studeren, onderzoek dan of je dat op universitair of hbo-niveau wilt doen. Kijk daarnaast of bijvoorbeeld kunstmatige intelligentie, interaction design, informatiekunde, of de brede bètaopleiding Science interessante of leuke alternatieven zijn.

3. Studiestart

Meld je beperking als je je inschrijft voor een studie. Dat kan op verschillende manieren. Verderop lees je daar meer over. Bedenk goed: een studie in het hoger onderwijs kost veel energie, het is dus fijn dat er op je opleiding mensen zijn die je studievoortgang ondersteunen.

Inschrijving

De inschrijving voor een opleiding in het hoger onderwijs verloopt via Studielink (info.studielink.nl). De meeste hogescholen en universiteiten stellen hierin een vraag over functiebeperkingen, handicaps, beperkingen en/of dyslexie. Hier kun je aangeven dat je een beperking hebt. Deze gegevens zijn altijd vertrouwelijk. Wat er daarna gebeurt verschilt. Sommige hogescholen en universiteiten nemen zelf contact met je op voor een intakegesprek, andere moet je zelf bellen als je een gesprek wilt hebben.

Intakegesprek

Tijdens een intakegesprek bij de studentendecaan of een studieloopbaanbegeleider/studieadviseur bespreek je mogelijke studiebelemmeringen. Samen leggen jullie vast van welke voorzieningen je gebruik maakt tijdens je studie. In het hoofdstuk 'voorzieningen' vind je voorbeelden van voorzieningen. Als je vanaf het begin van je studie gebruik wilt maken van de benodigde voorzieningen, kun je het beste voor aanvang van je studie een afspraak maken (bijvoorbeeld vóór de zomervakantie).

Sommige studies houden intake- of studiekeuzegesprekken voor alle studenten. Deze gesprekken zijn niet specifiek bedoeld om je beperking te melden. Ze hebben tot doel om studenten en hun studie goed te matchen, zodat elke student de studie volgt die bij hem/haar past. Je kunt tijdens of aan het eind van dit gesprek wel vragen bij wie je moet zijn om extra ondersteuning te regelen.

Het intakegesprek is vertrouwelijk. De studentendecaan mag de informatie alleen delen met anderen als jij hier toestemming voor geeft. Dit is wel verstandig. Hierdoor is ook je studieloopbaanbegeleider of studieadviseur op de hoogte van je mogelijke belemmeringen.

Bindend studieadvies

In je eerste jaar (en bij sommige studies ook na twee jaar) krijg je een bindend studieadvies. Als je te weinig studiepunten hebt, moet je stoppen met je studie. Als je op tijd hebt aangegeven dat je vertraging zou kunnen oplopen door je functiebeperking, kun je uitstel krijgen voor het bindend studieadvies. Kijk voor meer informatie op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/vraag-en-antwoord/wat-is-het-bindend-studieadvies-bsa-in-het-hoger-onderwijs-ho>.

Studiegenoten

Vertel aan het begin van het studiejaar je medestudenten en docenten iets over je functiebeperking. Leg uit wat lastig is voor jou en wat je wel kunt met betrekking tot je studie. Je kunt dit tijdens één van de colleges vertellen, maar als je dit eng vindt, kun je ook je studieloopbaanbegeleider vragen uitleg te geven, je uitleg op papier zetten of een video maken.

Het is niet verplicht om iets over je beperking aan je studiegenoten en docenten te vertellen. Het is vaak wel een goed idee. Medestudenten die weten wat er met je aan de hand is, hebben vaak meer begrip en geduld omdat ze weten van je functiebeperking. Docenten kunnen tijdens hun colleges rekening houden met mogelijke belemmeringen.

4. Rechten

- Elke student heeft recht op studiebegeleiding (studieloopbaanbegeleider of studieadviseur) en op ondersteuning van een studentendecaan.
- Studenten met een functiebeperking hebben daarnaast recht op extra begeleiding (Wet op Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek).
- Studenten mogen niet uitgesloten worden van onderwijs op grond van een handicap of chronische ziekte.
- De onderwijsinstelling moet geschikte en passende aanpassingen doen als de student hierom vraagt, tenzij de kosten buitenproportioneel zijn (Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap/chronische ziekte). Zie ook: **www.mensenrechten.nl**.
- Daarnaast zijn er wetten en regelingen die zorgen voor extra financiering en verlenging van de diplomatermijn. Meer informatie hierover is te vinden op **<https://ecio.nl/wettelijke-kaders-voor-toegankelijk-onderwijs/>**.

5. Voorzieningen

Zet, voordat je een intakegesprek hebt, voor jezelf op een rijtje waar je belemmeringen in je studie zou kunnen ondervinden en hoe dat eerder opgelost is. Hieronder staan studieactiviteiten waarnaar je alvast kunt kijken:

- Tentamens maken
- Computergebruik
- Bestuderen van lesmateriaal
- Colleges volgen
- Individuele werkstukken, papers en scripties
- Groepsopdrachten
- Deelnemen aan werkgroepen
- Practica / stage

Er zijn in het hoger onderwijs veel verschillende aanpassingen mogelijk om je belemmeringen weg te nemen, denk bijvoorbeeld aan:

- Extra tentamentijd / eigen tentamenruimte / andere tentamenvorm
- Minder vakken per periode / verschoven deadlines / tussentijdse deadlines
- Training / coaching in studievaardigheden, samenwerken, communicatie of academisch schrijven
- Studiemaatje
- Verkorte stage / thuiswerken
- Alternatieve opdracht
- Begeleiding bij groepswork / vaste projectgroep / kleinere werkgroep

Op <https://ecio.nl/ik-studeer-ga-studeren/> vind je meer mogelijke oplossingen die je tijdens je intakegesprek kunt bespreken.

Persoonlijke aanpassingen, zoals een computer of een aangepaste bureaustoel (voor thuis), kun niet via je hogeschool of universiteit regelen. Persoonlijke hulpmiddelen kun je aanvragen bij het UWV, mits ze bedoeld zijn voor je studie en niet voor je sociale ontwikkeling, verzorging, enz. Gebruik hiervoor het formulier “ondersteuning bij scholing en studie/onderwijs” op de website van het UWV (www.uwv.nl).

Heb je op school ADL-assistentie nodig, bijvoorbeeld verzorging of verpleging, dan vraag je die aan bij het CIZ (Centrum Indicatie Zorg) via <https://www.ciz.nl/>.

6. Studiebegeleiding

Hogescholen en universiteiten hebben verschillende mensen in dienst die jou begeleiden bij je studie. In dit hoofdstuk lees je bij wie je terecht kunt voor ondersteuning en begeleiding.

De studiebegeleider geeft advies over de aanpak van je studie. Hij/zij heeft verstand van de inhoud en de vorm van je studie en kan je helpen bij het maken van een studieplanning en het inschatten van mogelijke (inhoudelijke) knelpunten. In het hbo heet een studiebegeleider meestal studieloopbaanbegeleider. In het wo is dit de studieadviseur.

Het studentendecanaat is meestal onderdeel van de dienst studentenzaken. Studentendecanen hebben veel kennis van studeren met een functiebeperking en hebben een geheimhoudingsplicht. Hier kun je terecht voor individuele en psychosociale begeleiding. Studietoepassingen die moeten worden goedgekeurd door de examencommissie van je opleiding vraag je aan in overleg met een studentendecaan. Je kunt de gegevens van de studentendecaan van jouw hogeschool of universiteit vinden op <https://ecio.nl/ik-studeer-ga-studeren/>

7. Studievertraging

Denk je dat je tijdens je studie studievertraging gaat oplopen, meld dit dan zo vroeg mogelijk bij de studentendecaan (bij voorkeur vóór aanvang van je studie). Het is belangrijk om je studietempo en de redenen van je vertraging (vertraging door overmacht) zo vroeg mogelijk vast te leggen. Je hebt namelijk in sommige gevallen recht op extra financiering als je kunt aantonen dat je door overmacht(in dit geval: je functiebeperking) studievertraging hebt opgelopen. Meer informatie hierover: <https://ecio.nl/ik-studeer-ga-studeren/>.

8. Wonen

Blijf je nog een tijdje bij je ouders wonen? Of ga je op kamers? Ook voor studenten met een functiebeperking is het mogelijk om een (aangepaste) kamer te vinden. In dit hoofdstuk vind je ook meer informatie over aangepast vervoer naar je opleiding.

Op kamers

In veel studentensteden zijn aangepaste kamers beschikbaar. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kamers die rolstoeltoegankelijk zijn, maar ook aan kamers met begeleiding voor studenten met een stoornis in het autistisch spectrum. Vaak kan de studentenhuisvesting in de stad waar je gaat studeren je meer vertellen over de mogelijkheden. Ook de studentendecaan van jouw hogeschool of universiteit heeft een overzicht van aangepaste kamers. Daarnaast kun je kijken of een focuswoning een optie is. In een focuswoning woon je zelfstandig, maar krijg je ADL-hulp (algemene dagelijkse ondersteuning). Meer informatie over Focus: **www.focuswonen.nl**.

Vervoer

Vervoer van en naar je opleiding regel je via het UWV. Dit doe je met het formulier “ondersteuning bij scholing en studie/onderwijs”. Je vindt dit op **<https://www.uwv.nl/particulieren/voorzieningen/voorzieningen-onderwijs/detail/vervoer>**. Het UWV heeft hiervoor een kopie van je afhaalbewijs voor de OV-studentenkaart nodig. Hopelijk helpt deze informatie je om een leuke studie te kiezen. Veel succes daarmee. Voor meer informatie kun je terecht bij de decaan op je havo, vwo of mbo, bij de studentendecaan van je nieuwe hogeschool of universiteit.

ECIO

Expertisecentrum inclusief onderwijs ondersteunt hogescholen en universiteiten bij het toegankelijk maken van onderwijs voor studenten met een functiebeperking.¹

Hopelijk helpt deze informatie je om een leuke studie te kiezen. Veel succes daarmee. Voor meer informatie kun je terecht bij de decaan op je havo, vwo of mbo, bij de studentendecaan van je nieuwe hogeschool of universiteit en op **<https://ecio.nl/ik-studeer-ga-studeren/>**.

2020 | **www.ecio.nl** | algemeen@ecio.nl

Deze uitgave is financieel mogelijk gemaakt door het Ministerie van OCW.

ECIO is onderdeel van CINOP.

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

1. Onder studenten met een ondersteuningsvraag verstaan we studenten die belemmeringen ondervinden vanwege een functiebeperking, chronische ziekte, psychische klachten, zwangerschap, jong ouderschap, gendertransitie of bijzondere familieomstandigheden zoals mantelzorg

9. Stappenplan ik ga studeren

Studiekeuze

Stap 1: Oriënteren

Vóór je examenjaar:

- Kijk rond bij familie, vrienden, kennissen (van je ouders) naar beroepen die jou aanspreken.
- Stel hier vragen over: wat houdt het beroep in en wat voor opleiding heb je daarvoor nodig?

september:

- Zoek via internet uit welke opleidingen bij je profiel passen.
- Bekijk de websites van onderwijsinstellingen en www.studiekeuze123.nl.

oktober:

- Maak een afspraak met je decaan voor een beroepentesten een gesprek over je studiekeuze.

november:

- Bezoek minstens drie open dagen.

Stap 2: Kiezen

december:

- Orden de informatie die je hebt gekregen en selecteer opleidingen die je echt interessant vindt.

januari:

- Informeer naar meeloopdagen en proefstudeerdagen en maak een afspraak.

februari/maart:

- Neem deel aan een aantal meeloopdagen en proefstudeerdagen.

april:

- Maak je keuze.

Studiestart

Stap 3: Aanmelden

maart:

- Schrijf je in via Studielink (www.studielink.nl). Geef in Studielink aan dat je een functiebeperking hebt (doe dit vóór 1 april).

april:

- Zoek een kamer: meld je aan bij de studentenhuisvesting in jouw studentenstad.

mei/juni:

- Neem deel aan het algemene studiekeuzegesprek van je opleiding.
- Maak een afspraak voor een intakegesprek met een studentendecaan.

Stap 4: Intakegesprek

mei/juni:

Bereid het intakegesprek voor: maak een lijstje met onderwerpen die je wilt bespreken.

juni/juli:

- Voer het intakegesprek.
- Zet afspraken op papier
- Vraag (indien nodig) samen met de studentendecaan voorzieningen aan bij de examencommissie van je opleiding.

Stap 5: Studiegenoten

juni/juli:

- Bespreek met je studentendecaan (en je studiebegeleider) wat je je studiegenoten en docenten wilt vertellen over je functiebeperking.
- Maak afspraken over hoe je dat gaat doen.

september:

- Licht je medestudenten en docenten in over je functiebeperking en mogelijke studiebelemmeringen.